

Lausunnon antaminen valtiovarainministeriölle hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Päätös

Päätän antaa liitteenä olevan lausunnon valtiovarainministeriölle hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Selostus

Valtiovarainministeriö pyytää Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aluehallitus antoi 3.3.2025 lausunnon (§ 50) eduskunnassa käsiteltävänä keväällä olleesta hallituksen esityksessä laiksi rahoituslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 38/2025 vp). Nyt kyseessä olevassa lausuntopyynnössä ovat hyte-kertoimen laskentatapa ja tavoitearvot sekä pelastustoimen riskikertoimen tekijät ja niiden painokertoimet olivat mukana jo alkuvuoden lausuntopyynnössä, mutta niiden osalta valtiovarainministeriö on tehnyt joitakin tarkennuksia sekä lisännyt muutosten vaikuttavuuslaskelmat lausuntopyynnön liitteenä olevaan perustelumuistioon.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan (syyskuussa) 2025. Asetusta sovellettaisiin hyvinvointialueiden rahoitukseen vuodesta 2026 alkaen.

Lausunto on annettava viimeistään 19.8.2025.

Hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvot (3 §) ja laskentatapa (3 a §)

Asetuksen 3 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista siltä osin, kun indikaattorien sisältö ja soveltaminen edellyttää tavoitearvon asettamista. Tavoitearvot on voimassa olevan asetuksen mukaisesti julkaistu alueille ainoastaan THL:n verkkosivuilla. Tavoitearvot perustuvat analyysiin indikaattorien muutoksista ajassa, tutkimuksiin

sellaisesta rokotekattavuudesta, mikä riittää laumasuojan muodostumiseen, ja asiantuntija-arvioihin realistisesti saavutettavissa olevasta tasosta.

Hyte-kertoimen indikaattorien tavoitearvoista säätämisen tarkoituksena on lisätä hyvinvointialueiden rahoituksen läpinäkyvyyttä sekä kannustavuutta. Tavoitearvoista säätäminen ottaa huomioon sen, että muutoksen aikaansaaminen on huomattavasti haastavampaa, mitä lähempänä alueella ollaan toivottua tilannetta, esimerkiksi yli 65-vuotiaiden lonkkamurtumien ehkäisyssä.

Lisäksi muutettaisiin toimeentulotuen saamista koskevaa tulosindikaattoria siten, että indikaattori kuvaisi ainoastaan perustoimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osuutta. Ehdotetussa indikaattorissa ei olisi mukana täydentävää eikä ehkäisevää toimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuutta, sillä ne ovat keskeisiä sosiaalityön ehkäisevän työn menetelmiä. Muutettu indikaattori muodostettiin nyt ensimmäisen kerran ja sitä sovellettaisiin vuoden 2026 alusta.

Voimassa olevan asetuksen 3 §:n 4–6 momentissa säädetty, indikaattorien ja hyte-kertoimen laskentaa koskevat säännökset ehdotetaan otettavaksi uuteen 3 a §:ään. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevaa asetusta täydentäen prosessi-indikaattorien laskentatavasta ja tulosindikaattorien laskemisesta suhteellisen muutoksen perusteella. Hyte-kertoimen laskentatapaa koskevat säännökset vastaisivat muutoin voimassa olevan asetuksen sääntelyä.

Lausuntopyynnön perustelumuistiossa on arvioitu muutoksien vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta muutos lisäisi rahoitusta 36 484 euroa.

Pelastustoimen riskikertoimen tekijät ja niiden painokertoimet (4 §)

Asetuksen 4 §:ssä säädetään pelastustoimen riskikertoimen tekijöistä ja niiden painokertoimista. Pykälän 1 momentin mukaan hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 23 §:n 1 momentissa tarkoitetun pelastustoimen riskikertoimen määrittämiseksi hyvinvointialueen alue jaetaan yhden neliökilometrin suuruisiksi ruuduiksi, joille kullekin Tilastokeskus laskee regressiomallin avulla riskitason. Regressiomallin

selittäjinä ovat asukasluku, kerrosala ja niiden yhteisvaikutus. Riskitason perusteella riskiruudut jaetaan neljään riskiluokkaan I, II, III ja IV.

Pykälän 2 momentin mukaan riskiluokkaan I ja II kuuluvan riskiruudun painokerroin on 1. Riskiluokkaan III ja IV kuuluvan riskiruudun painokerroin on 0. Pykälän 3 momentin mukaan sellaisen riskiluokkaan III ja IV kuuluvan riskiruudun painokerroin, jolla sijaitsevalle kohteelle on pelastuslain (379/2011) 48 §:n nojalla laadittava erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen tai jolla sijaitsee kokonaishenkilömäärältään yli 1500 henkilön puolustusvoimien pysyvässä käytössä oleva alue taikka jolla sijaitsee lentoasema, jolle on reitti- tai tilausliikennettä, on kuitenkin 1.

Asetuksen 4 §:ään esitetään lisättäväksi kaksi uutta riskikohdetta tai toimintaa, jotka nostaisivat riskiluokkaan III ja IV kuuluvan ruudun painokerrointa. Näitä olisivat matkailutoiminta sekä toiminta, jossa on kohonnut riski öljy- tai aluskemikaali-vahingolle. Matkailutoiminnan osalta pelastustoimen riskikertoimen laskennassa huomioitaisiin sellaiset ruudut, joilla vuodepaikkoja olisi vähintään 800. Toiminnan, jossa on kohonnut riski öljy- tai aluskemikaalivahingolle, osalta huomioitaisiin sellainen kokonaan vesialueella sijaitseva ruutu, jonka välittömässä läheisyydessä olisi valmiudessa pelastustoimen öljyntorjuntakäyttöön tarkoitettu alus, jonka rungon pituus olisi vähintään 10 metriä ja jonka lastikapasiteetti olisi vähintään 3000 kiloa.

Lisäksi 3 momentissa luetelluille riskikohteille ja toiminnalle säädettäisiin eri painokertoimia 1 ja 5 painokerrointen välillä seuraavasti:

Riskiluokkaan III ja IV kuuluvan ruudun painokerroin olisi

- 1) 2, jos ruudulla sijaitsevalle kohteelle on pelastuslain (379/2011) 48 §:n nojalla laadittava erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoinen pelastussuunnitelma;
- 2) 1, jos ruudulla sijaitsee kokonaishenkilömäärältään yli 1500 henkilön puolustusvoimien pysyvässä käytössä oleva alue;
- 3) 4, jos ruudulla sijaitsee lentoasema, jolle on reitti- tai tilausliikennettä;
- 4) 5, jos ruudulla sijaitsee matkailutoimintaa, jossa vuodepaikkoja on vähintään 800.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Hyvinvointialuejohtaja

Päätöspöytäkirja
Yleiset asiat
14.08.2025

4 (5)
§ 78/2025
2614/03.00.00/2025

5) 3, jos ruudulla tai sen läheisyydessä harjoitetaan toimintaa, jossa on kohonnut riski öljy- tai aluskemikaalivahingolle. Ruutuna huomioidaan sellainen kokonaan vesialueella sijaitseva ruutu, jonka välittömässä läheisyydessä on valmiudessa pelastustoimen öljyntorjuntakäyttöön tarkoitettu alus, jonka rungon pituus on vähintään 10 metriä ja jonka lastikapasiteetti on vähintään 3000 kiloa.

Samalla 2 ja 3 momentit yhdistettäisiin ja 3 momentin säännös muutettaisiin luettelon muotoon. Pykälässä käytetty riskiruudun käsite muutettaisiin ruuduksi vastaavasti kuin hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 23 §:n osalta on esitetty.

Pelastustoimen riskikertoimen tekijöihin ja painokertoimiin esitettävien muutosten tarkoituksena on se, että pelastustoimen riskikertoimen laskennassa huomioitaisiin paremmin palveluntarvetta määrittävät kansalliset, alueelliset ja paikalliset tarpeet ja onnettomuus- tai muut uhat.

Asetuksen 4 §:ään esitettävällä muutoksella olisi vaikutusta siihen, miten pelastustoimen riskikertoimeen perustuva laskennallinen rahoitus jakautuisi hyvinvointialueiden välillä. Esityksellä ei sen sijaan olisi vaikutusta siihen, miten asukasluvun tai asukastiheyden perusteella määräytyvä pelastustoimen laskennallinen rahoitus jakautuu hyvinvointialueiden välillä.

Lausuntopyynnön perustelumuistiossa on arvioitu muutoksien vaikutus hyvinvointialueiden rahoitukseen. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta muutos lisäisi rahoitusta 136 475 euroa.

Toimivalta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 90 §:n kohdan 29 mukaan hyvinvointialuejohtaja päättää lausuntojen antamisesta niissä asioissa, missä toimivalta ei ole aluehallituksella.

Svahn Sanna
Hyvinvointialuejohtaja

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Päätöspöytäkirja

5 (5)

Yleiset asiat

§ 78/2025

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

2614/03.00.00/2025

Hyvinvointialuejohtaja

14.08.2025

Valmistelija / lisätiedot:

Vehmas Nico

etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

- 1 Muutoksenhakukielto (hyvinvointialuelaki 141 §)
- 2 Lausunto valtiovarainministeriölle hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialueiden asetuksen muuttamisesta

Tiedoksi

Tämä päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.